

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
«Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ»

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ/ΠΠΣ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ / ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΠΣ - ΕΠΙΠΕΔΟ 6		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	XXXXXXXXXX	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	4	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΟΧΙ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΗ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.duth.gr/courses/XXXXXX/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι συμμετέχοντες θα μπορούν/είναι σε θέση να:

- Να κατανοούν με σαφήνεια την έννοια της διατροφής και της σημασίας της για τον ανθρώπινο οργανισμό
- Να περιγράφουν τις κύριες διατροφικές μεταβάσεις και καινοτομίες της ανθρώπινης ιστορίας σε σχέση με την εξέλιξη και τον πολιτισμό
- Να γνωρίζουν τις μεθόδους ανασύστασης της διατροφής μέσα από την ανάλυση αρχαίων καταλοίπων και να κατανοούν τον τρόπο εφαρμογής τους και τους περιορισμούς τους
- Να ερμηνεύουν δεδομένα για την αρχαία διατροφή χρησιμοποιώντας προηγμένα εργαλεία στατιστικής
- Να πραγματοποιούν αυτόνομη βιβλιογραφική έρευνα και βασικές εργαστηριακές εργασίες (δειγματοληψία, αναλυτικά πρωτόκολλα) στο πεδίο της παλαιοδιατροφής

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα.:

<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και</i>

<p>Λήψη αποφάσεων Αυτόνομη εργασία Ομαδική εργασία Εργασία σε διεθνές περιβάλλον Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</p>	<p>ευαισθησίας σε θέματα φύλου Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Αυτόνομη εργασία • Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Παραγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης 	

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1	<ul style="list-style-type: none"> • Εισαγωγή στη Βιολογική Ανθρωπολογία και την παλαιοδιατροφή 	<ul style="list-style-type: none"> • Γνωριμία με φοιτητές/τριες και παρουσίαση του περιεχομένου, του στόχου, των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των απαιτήσεων του μαθήματος • Εισαγωγή στην Παλαιοδιατροφή <ul style="list-style-type: none"> ○ Συνοπτική επισκόπηση της εξέλιξης της ανθρώπινης διατροφής από απολιθωμένες μορφές έως σήμερα ○ Παρουσίαση μεθόδων που χρησιμοποιούνται στην έρευνα
2	<ul style="list-style-type: none"> • Διατροφικές Μεταβάσεις στην Ανθρώπινη Ιστορία: από τους Νεάντερταλ και τη Νεολιθική εποχή έως τη Βιομηχανική Επανάσταση 	<ul style="list-style-type: none"> • Παρουσίαση των διατροφικών τους πρακτικών πρώιμων μορφών του γένους homo • Η επίδραση της Νεολιθικής επανάστασης στη διατροφή • Διατροφικές αλλαγές κατά την αρχαιότητα και τη Βιομηχανική Επανάσταση σε σχέση με κοινωνικές και πολιτισμικές εξελίξεις.
3	<ul style="list-style-type: none"> • Η ανάλυση των σταθερών ισοτόπων σε κολλαγόνο οστών και δοντιών για την ανασύσταση της διατροφής αρχαίων πληθυσμών 	<ul style="list-style-type: none"> • Κατανόηση βασικών αρχών ισοτόπων: τι είναι και η σχέση τους με την διατροφή και τον ανθρώπινο οργανισμό. • Εμπέδωση της λειτουργίας και αποθήκευσης του κολλαγόνου στα οστά και τα δόντια.
4	<ul style="list-style-type: none"> • Μελέτες παλαιοδιατροφής στον ελλαδικό χώρο με την ανάλυση των σταθερών ισοτόπων 	<ul style="list-style-type: none"> • Συγκριτική προσέγγιση διατροφικών συνθηκών διαφορετικών αρχαιολογικών περιόδων μέσω ισοτοπικών ερευνών • Συζήτηση και εμπέδωση των περιορισμών της ανάλυσης • Συζήτηση μελλοντικών προσεγγίσεων
5	<ul style="list-style-type: none"> • Ο θηλασμός και ο απογαλακτισμός σε αρχαία άτομα και οι επιπτώσεις τους στην υγεία, την κοινωνία και τον πολιτισμό 	<ul style="list-style-type: none"> • Θηλασμός και απογαλακτισμός: βιολογικές και κοινωνικές διαστάσεις σε αρχαίες κοινωνίες • Επιπτώσεις του απογαλακτισμού στην υγεία και την επιβίωση των παιδιών • Πολιτισμικές πρακτικές γύρω από τον θηλασμό και οι κοινωνικές τους επιρροές • Μέθοδοι μελέτης και ανασύστασης του θηλασμού σε αρχαιολογικούς πληθυσμούς
6	<ul style="list-style-type: none"> • Η ανάλυση πρωτεϊνών και γενετικού υλικού σε υπολείμματα αρχαίας οδοντικής πέτρας: αποτελέσματα για την παλαιοδιατροφή 	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάλυση πρωτεϊνών και DNA σε αρχαία οδοντική πέτρα: τεχνικές και μέθοδοι • Ερμηνεία των αποτελεσμάτων για την κατανόηση της παλαιοδιατροφής • Επιπτώσεις της διατροφής στην υγεία και τον πολιτισμό αρχαίων πληθυσμών

7	<ul style="list-style-type: none"> Δειγματοληψία και επεξεργασία δειγμάτων στο πεδίο και το εργαστήριο 	<ul style="list-style-type: none"> Δειγματοληψία και διαχείριση οστεοαρχαιολογικών δειγμάτων στο πεδίο και το εργαστήριο Τεχνικές επεξεργασίας δειγμάτων για ανάλυση ισοτόπων και οδοντικής πέτρας Πρωτόκολλα για την εξαγωγή και ανάλυση κολλαγόνου και πρωτεϊνών από ανθρώπινα σκελετικά κατάλοιπα
8	<ul style="list-style-type: none"> Ταφονομία, αλλοίωση και διατήρηση κολλαγόνου αρχαίων δειγμάτων: σύγχρονες μέθοδοι επιλογής και ανάλυσης 	<ul style="list-style-type: none"> Ταφονομικές διαδικασίες και οι επιπτώσεις τους στη διατήρηση αρχαίου κολλαγόνου Παράγοντες αλλοίωσης βιολογικού υλικού σε αρχαιολογικά δείγματα Σύγχρονες μέθοδοι επιλογής, ανάλυσης και αξιολόγησης της ποιότητας κολλαγόνου σε αρχαία οστά και δόντια
9	<ul style="list-style-type: none"> Στατιστικές μέθοδοι για την ανασύσταση της παλαιοδιατροφής I: μέσα οπτικοποίησης και ανάλυσης δεδομένων 	<ul style="list-style-type: none"> Εισαγωγή στις στατιστικές μεθόδους για την ανάλυση παλαιοδιατροφικών δεδομένων Οπτικοποίηση διατροφικών μοτίβων με τη χρήση γραφημάτων και πολυδιάστατων αναλύσεων Εφαρμογή στατιστικών εργαλείων για την ερμηνεία δεδομένων ισοτόπων και βιομοριών από αρχαία δείγματα
10	<ul style="list-style-type: none"> Στατιστικές μέθοδοι για την ανασύσταση της παλαιοδιατροφής II: έλεγχος υποθέσεων μέσα από παραδείγματα και εφαρμογές 	<ul style="list-style-type: none"> Στατιστικές τεχνικές για τη διερεύνηση παλαιοδιατροφικών υποθέσεων Ανάλυση πραγματικών παραδειγμάτων από αρχαία δεδομένα διατροφής Εφαρμογές ελέγχου υποθέσεων στη μελέτη ισοτοπικών και μοριακών δεδομένων
11	<ul style="list-style-type: none"> Στατιστικές μέθοδοι για την ανασύσταση της παλαιοδιατροφής III: σύνθετα μοντέλα ανάλυσης και ερμηνείας 	<ul style="list-style-type: none"> Εφαρμογή στατιστικών μοντέλων για την ανάλυση παλαιοδιατροφικών δεδομένων Ανάλυση πολύπλοκων σχέσεων μεταξύ διατροφικών και περιβαλλοντικών παραγόντων Εμπέδωση της ερμηνείας των δεδομένων σε συσχέτιση με το αρχαιολογικό πλαίσιο των πληθυσμών μελέτης
12	<ul style="list-style-type: none"> Παρουσίαση εργασιών 	<ul style="list-style-type: none"> Παρουσίαση εργασιών Συζήτηση των αποτελεσμάτων με βάση τις σύγχρονες μεθόδους και θεωρίες Ανάπτυξη δεξιοτήτων παρουσίασης και επικοινωνίας των ερευνητικών αποτελεσμάτων
13	<ul style="list-style-type: none"> Ανακεφαλαίωση 	<ul style="list-style-type: none"> Ανακεφαλαίωση και επίλυση αποριών Ανατροφοδότηση φοιτητών/τριών για το μάθημα

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Διαλέξεις στην τάξη Ενεργητική μάθηση (hands-on learning) – Βιωματική μάθηση Ομαδοσυνεργατική μάθηση 						
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p> <ul style="list-style-type: none"> Παρουσιάσεις PPT Διδακτικό υλικό, ανακοινώσεις και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας eClass Μελέτη από τους φοιτητές υποστηρικτικού υλικού σχετικού με το περιεχόμενο του μαθήματος Επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω email 						
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th> <th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td> <td>39</td> </tr> <tr> <td>Εργασία</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Εργασία	50
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου						
Διαλέξεις	39						
Εργασία	50						

<p>(Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	27
	Εξετάσεις	4
	Σύνολο Μαθήματος	120
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Διαμορφωτική</p> <p>Δημόσια Παρουσίαση: 10% Εργαστηριακή Εργασία: 10% Εργασία (υποχρεωτική): 20% Γραπτή τελική εξέταση: 60%</p> <p>Προφορική εξέταση σε περίπτωση αίτησης από τον φοιτητή</p>	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση:

1. Parathanasiou, A., Fox, S. C. & Richards, M. P. (2015) Archaeodiet in the Greek world: Dietary reconstruction from stable isotope analysis.
2. Ungar P. (2017) Evolution's Bite: A Story of Teeth, Diet, and Human Origins ISBN: 9780691160535

Ελληνόγλωσση:

1. Παπαγεωργοπούλου Χρ (επιμ.)(2016) Ειδικά θέματα σκελετικής ανθρωπολογίας, ταφονομίας και βιοαρχαιολογίας, ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ ISBN: 978-960-603-468-8
2. Βαλάκος Ε., Παπαγεωργοπούλου Χρ., Παυλάκης Π (2013) Βιολογική Ανθρωπολογία (author: Augustin Fuentes). Greek Publisher UTOPIA ISBN-13: 978-960-99280-9-0
3. RELETFORDH. JOHN, ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΕΙΔΟΣ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ Εκδότης: ΠΑΡΙΣΙΑΝΟΥ Α.Ε. ISBN:139789603942993

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εναλλακτικοί τρόποι εξέτασης μαθήματος σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης

Διδάσκων:	ΕΣΠΑ/ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΥΠΟΤΡΟΦΟΣ
Τρόπος επικοινωνίας με διδάσκοντα	
Επόπτες/Επιτηρητές:	ΝΑΙ
Τρόποι εξέτασης:	Εργαστηριακή Εργασία: 10% Εργασία (υποχρεωτική): 20% Δημόσια Παρουσίαση: 10% Γραπτή τελική εξέταση: 60%
Οδηγίες υλοποίησης εξέτασης: (3)	<p>Εργαστηριακή Εργασία (10%): Η εργασία αυτή περιλαμβάνει την αναφορά των φοιτητών για τις επισκέψεις τους στο εργαστήριο και την πρακτική τους άσκηση σύμφωνα με τα εργαστηριακά πρωτόκολλα. Η αξιολόγηση εστιάζει στις πρακτικές δεξιότητες των φοιτητών, όπως η ικανότητα τήρησης των εργαστηριακών διαδικασιών, καθώς και στη σαφήνεια και πληρότητα της αναφοράς που καταθέτουν.</p> <p>Εργασία (Υποχρεωτική) (20%): Αυτή η εργασία προετοιμάζει τους φοιτητές για τη συγγραφή επιστημονικών ερευνών με στόχο τη δημοσίευση και τη συγγραφή της διπλωματικής τους εργασίας. Περιλαμβάνει ανασκόπηση βιβλιογραφίας και πρωτότυπη ανάλυση δεδομένων. Η αξιολόγηση επικεντρώνεται στην ικανότητα των φοιτητών να ανασκοπούν τη σχετική βιβλιογραφία, να αναλύουν δεδομένα και να κρίνουν την ποιότητα, τη συνάφεια και την πρωτοτυπία της εργασίας τους.</p> <p>Η επιλογή του θέματος της εργασίας θα πραγματοποιείται σε συνεργασία με τον διδάσκοντα κατά τη δεύτερη διάλεξη, ώστε να διασφαλιστεί επαρκής χρόνος προετοιμασίας της εργασίας και της παρουσίασης. Η τελική εργασία θα υποβάλλεται μέσω της πλατφόρμας eClass στον διδάσκοντα.</p> <p>Δημόσια Παρουσίαση (10%): Η δημόσια παρουσίαση αφορά την παρουσίαση της υποχρεωτικής εργασίας με τη δημιουργία παρουσίασης σε μορφή αρχείου ppt από τον φοιτητή. Η αξιολόγηση επικεντρώνεται στην ικανότητα των φοιτητών να παρουσιάζουν τη δουλειά τους με σαφήνεια, να απαντούν σε ερωτήσεις και να διαχειρίζονται συζητήσεις.</p> <p>Γραπτή Τελική Εξέταση (60%): Η τελική γραπτή εξέταση αξιολογεί την κατανόηση των βασικών θεωριών, εννοιών και αρχών του μαθήματος. Η εξέταση θα πραγματοποιείται δια ζώσης σε ημερομηνία και ώρα που θα ανακοινωθούν εκ των προτέρων, μαζί με τη χρονική διάρκεια και το περιεχόμενο της εξέτασης.</p>